

Sygn. akt VI A Ca 586/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Teresa Mróz (spr.)

Sędzia SA – Agata Zajac

Sędzia SO del. – Maja Smoderek

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Kędzierska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt XX GC 707/10

I. oddala apelację;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego;

III. przyznaje adw. A. G. ze Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Warszawie) kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o należny od niej podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI A Ca 586/13

UZASADNIENIE

Powód M. Z. wniósł (w pozwie wzajemnym) o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. w W. kwoty 144.000 zł z ustawowymi odsetkami. Kwota ta miała stanowić odszkodowanie za niewykonanie umowy dostawy energii elektrycznej do pawilonu nr (...) znajdującego się przy Rondzie (...).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Orzeczenie to zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Okręgowego.

W dniu 13 maja 2003 r. powód zawarł z pozwaną umowę o przyłączenie instalacji elektrycznej klienta do sieci elektroenergetycznej (...) S.A. Strony niniejszego postępowania łączyła również umowa o dostawę energii elektrycznej z dnia 14 sierpnia 2003 r.

Wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nastąpiło w dniu 12 grudnia 2008 r. wobec zaległości w płatnościach powoda obejmujących okres od stycznia do listopada 2008 r. Urządzenie pomiarowe do energii zostało zdemontowane w dniu 19 października 2009 r.

W dniu 1 grudnia 2000 r. powód zawarł z (...) spółką z o. o. umowę najmu lokalu użytkowego – pawilonu nr (...) znajdującego się przy Rondzie (...) w W. na czas określony do 30 listopada 2003 r.

Następnie w dniu 1 marca 2008 r. pomiędzy powodem a A. O. zawarta została umowa najmu przedmiotowego lokalu użytkowego. Umowa ta z dnia 31 marca 2008 r. została przez A. O. wypowiedziana. Jako przyczynę wypowiedzenia A. O. wskazał brak dostarczania energii elektrycznej.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 24 września 2008 r. pozwana wysłała powodowi wezwanie do zapłaty kwoty 317,79 zł w związku za zaległościami w płatności siedmiu faktur.

Z dokumentu odłączenia wynika, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej zostało wykonane w dniu 12 grudnia 2008 r. i nie było związane z demontażem licznika. Z dokumentu demontażu wynika, że demontaż nie został wykonany w dniu 3 kwietnia 2009 r., ponieważ brak było dostępu do pawilonu, podobnie było w dniu 5 czerwca 2009 r., odłączenie urządzenia pomiarowego nastąpiło w dniu 19 października 2009 r.

W tych okolicznościach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd powołał się na art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, zgodnie z którym wstrzymanie dostaw energii nie musi być poprzedzone kontrolą, ponieważ wiąże się z zaistniałymi zaległościami w płaceniu za dostawy energii, a to nie wymaga przeprowadzenia wcześniej kontroli. Przepis ten stanowi zamknięty katalog przypadków wstrzymania dostaw, co oznacza, że jedynie w przypadkach tam określonych może dojść do wstrzymania dostaw. Przepis art. 6 ust. 3a jest przepisem bezwzględnie obowiązującym i wyłącza możliwość wstrzymania dostaw w sytuacjach innych niż w nim określone. Oznacza to, że w przypadku zaistnienia przesłanek określonych w powyższym przepisie dostawca jest w pełni legitymowany do wstrzymania dostaw energii elektrycznej. Sąd Okręgowy wskazał, że w literaturze prezentowany jest pogląd, że wstrzymanie dostaw energii na podstawie art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego może nastąpić najwcześniej po miesiącu od upływu terminu płatności za pobraną energię w sytuacji, gdy odbiorca faktycznie należności nie uiścił i po uprzednim wystosowaniu przez przedsiębiorstwo energetyczne na piśmie do odbiorcy powiadomienia o pozostawaniu w zwłoce w płatnościach i wiążących się z tym konsekwencjach, przy czym miesięczny termin ma znaczenie jedynie dla momentu możliwości faktycznego dokonania wstrzymania dostaw. Sąd podkreślił, że niezależnie od nadania powiadomieniu nazwy „zawiadomienie” lub „wezwanie” dla uzasadnienia wstrzymania dostaw energii powinno ono zawierać treść art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego. Oznacza to, że nie może ono być propozycją ugody w zakresie harmonogramu spłat, zwłaszcza, gdy dotyczą rozwiązań mniej korzystnych dla odbiorcy. Ponadto możliwość zrealizowania działań przewidzianych w powiadomieniu uzależniona jest od skutecznego doręczenia go odbiorcy. Aby powiadomienie wywarło skutki w nim wskazane przesłanki określone w art. 6 ust. 3a muszą wystąpić łącznie. W przeciwnym wypadku wstrzymanie dostaw energii należałoby uznać za nieuzasadnione. Termin wyznaczony odbiorcy na uregulowanie zaległych należności musi być faktycznie czternastodniowy.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy wskazał, że wezwanie do zapłaty zostało skierowane do powoda w dniu 24 września 2008 r. W wezwaniu podkreślono, że do dnia 19 września 2008 r. powód nie opłacił należności wynikających ze wskazanych faktur, wyznaczony mu został termin dodatkowy 14 dni na uregulowanie zaległości. Powód ponadto pouczone został, że w przypadku braku uregulowania zaległych należności pozwana zmuszona będzie wstrzymać dostarczanie energii elektrycznej. Wstrzymanie nastąpiło dopiero 12 grudnia 2008 r. Z powyższego wynika, że na dzień wystawienia wezwania istniała zaległość (w tym za fakturę z dnia 13 grudnia 2007 r.), powód otrzymał wezwanie do

zapłaty, w którym wyznaczony został dodatkowy termin 14 dni na uregulowanie zaległości oraz został poinformowany o skutkach nieuiszczenia ich w postaci wstrzymania dostaw energii.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego spełnione zostały przesłanki określone w art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego, co oznacza, że wstrzymanie dostawy energii do lokalu powoda nastąpiło zgodnie z prawem.

Sąd Okręgowy zwrócił ponadto uwagę na paragraf 10 umowy o dostawę energii łączącej strony postępowania. Treść jego przemawia, w ocenie Sądu pierwszej instancji, że wstrzymanie dostaw energii powodowi nastąpiło zgodnie z łączącą strony umową.

Sąd podkreślił, że niniejszej sprawie nie znajdzie zastosowania przepis art. 415 k.c., bowiem pozwana wstrzymując dostawę energii elektrycznej do lokalu powoda działała nie tylko zgodnie z prawem, ale również zgodnie z łączącą strony umową.

O kosztach postępowania Sąd rzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił Sądowi Okręgowemu sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania przez przekroczenie, wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów przez ustalenie, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do przedmiotowego lokalu nastąpiło dopiero w dniu 12 grudnia 2008 r., przy jednoczesnym stwierdzeniu, że w dniu 1 marca 2008 r. w momencie zawarcia umowy najmu lokalu, A. O. wiedział, że pawilon ten jest odcięty od dostaw prądu, naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia bez wymaganych elementów dotyczących należytego wyjaśnienia podstaw rozstrzygnięcia, a ponadto jest sprzeczne z ustaleniami faktycznymi sądu wskazanymi w uzasadnieniu wyroku, ponieważ oddalając powództwo, Sąd stwierdził, że A. O. wypowiedział umowę najmu ze względu na fakt, że nie było w nim energii elektrycznej od chwili podpisania umowy, a Sąd wielokrotnie podkreślał, że wstrzymanie dostaw nastąpiło w dniu 12 grudnia 2008 r., naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. poprzez ponowną analizę prawną oraz prowadzenie postępowania dowodowego co do okoliczności objętych uprzednim prawomocnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi w sprawie o sygnaturze VII GNC 2184/10.

W konkluzji apelacji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda pozbawiona jest uzasadnionych podstaw prawnych i jako taka podlega oddaleniu.

Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji powoda, Sąd Okręgowy nie dokonał ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Na karcie 128 akt sprawy znajduje się dokument, z którego wynika, że w dniu 12 grudnia 2008 r. wykonano zlecenie w zakresie odłączenia dostawy energii elektrycznej w związku z zaległościami powoda w zapłacie za energię elektryczną stosownie do wystawionych w okresie od stycznia do listopada 2008 r. faktur.

Wbrew temu, co twierdzi powód w apelacji, Sąd Okręgowy nie dokonał ustalenia, że przyczyną wypowiedzenia umowy najmu lokalu użytkowego przez A. O. był brak dostaw do tego lokalu energii elektrycznej, Sąd podał, że A. O. jako przyczynę wypowiedzenia umowy wskazał brak energii w pawilonie numer (...).

Tymczasem jak wynika z zeznań świadka M. – pracownika zakładu energetycznego dokonującego odłączenia energii do pawilonu, przed odłączeniem dostaw energii zawsze sprawdza się, czy jest energia elektryczna w przewodach, a gdyby jej nie było w dokumencie z odłączenia wpisane byłoby, że odbiorca odłączony. W tym kontekście na uwagę zasługują zeznania świadka O., który stwierdził, że znajomy Wietnamczyk zainteresowany był automatami do gry, „gdy zobaczyliśmy z tym Wietnamczykiem, że po sąsiedzku są już automaty, to zrezygnowaliśmy. Na tym moja rola

się skończyła”. W świetle tych zeznań, jako faktyczna przyczyna wypowiedzenia umowy najmu jawi się nieopłacalność mającego powstać w pawilonie powoda przedsięwzięcia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zeznania świadka O. w zakresie podawanej przez niego jako przyczyny wypowiedzenia umowy najmu – brak energii w pawilonie, nie mogą skutecznie konkurować z zeznaniami świadka M. oraz dokumentem stwierdzającym fakt odłączenia dostaw energii do pawilonu numer (...).

Odnośnie do zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 365 § 1 k.p.c. uznać należy, że nie jest on zasadny. Co do zasady mocą wiążącą i powagą rzeczy osądzonej objęta jest jedynie sentencja wyroku, a nie jej uzasadnienie. Jednakże powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne do określenia jego zakresu. W sytuacji, gdy zachodzi związanie prawomocnym orzeczeniem sądu i ustaleniami faktycznymi, które legły u jego podstaw, niedopuszczalne jest w innej sprawie o innym przedmiocie dokonywanie ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z prawomocnie osądzoną sprawą. Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami inny spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt IV CSK 624/12). W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy nie naruszył powyższego przepisu, jakkolwiek dokonał analizy zachowania zakładu energetycznego co do zasadności odłączenia dostaw energii elektrycznej do pawilonu powoda, to jednak ustalenia te nie różnią się od dokonanych w sprawie VI GNc 2184/10, w której zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Sąd uznając, że powództwo zakładu energetycznego przeciwko M. Z. o zapłatę należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej jest zasadne uznał tym samym, że działanie zakładu energetycznego było prawidłowe. Wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu apelacji nie jest możliwe dokonywanie ustaleń faktycznych i ponowna ocena tych okoliczności odmienna aniżeli w sprawie prawomocnie zakończonej, natomiast przepis art. 365 § 1 k.p.c. nie wprowadza zakazu dokonania takich samych ustaleń i takiej samej oceny prawnej. Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. W ocenie Sądu Apelacyjnego, mając na uwadze dochodzone przez powoda roszczenie, które stanowi kwota spodziewanego do uzyskania przez powoda czynszu przez czas trwania umowy najmu pawilonu, słusznie Sąd Okręgowy dokonał oceny prawidłowości postępowania zakładu energetycznego zmierzającego do pozbawienia pawilonu numer (...) dopływu energii elektrycznej.

Nie jest również zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut ten może okazać się skuteczny jedynie wówczas, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera braki elementów konstrukcyjnych i nie przedstawia w należy sposób toku rozumowania sądu pierwszej instancji, który doprowadził sąd do wydania wyroku określonej treści. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku tego rodzaju wadliwości nie zawiera. Sąd Okręgowy wbrew twierdzeniom apelującego wskazał powody, dla których uznał powództwo za niezasadne.

Mając powyższe na uwadze okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. Zważywszy na sytuację majątkową powoda, Sąd uznał, że zachodzą przesłanki określone w art. 102 k.p.c. uzasadniające odstąpienie od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu Sąd rozstrzygnął zgodnie z paragrafem 19 w zw. z paragrafem 6 pkt 6 i paragrafem 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej ;pomocy prawnej udzielonej z urzędu.